

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkesrådet
Møtedato: 04.01.2012
Utvalgssak: 1/12

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 03/3500-25

Tittel: HØRINGSUTTALELSEN FORSVARSSJEFENS FAGMILITÆRE RÅD

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Forsvarssjefens fagmilitære råd danner grunnlaget for den neste langtidsmeldingen om forsvaret. Fylkesrådet i Troms fylkeskommune har behandlet forsvarssjefens fagmilitære råd og har kommet til følgende uttalelse:

1. Lokaliseringen av en kampflybase ved Ørlandet og de nye kampflyenes operasjonsradius medfører en begrenset funksjon for forsvarets nye kampfly i nordområdene som ikke sammenfaller med regjeringens nordområdestrategi. Fylkesrådet i Troms mener at det må etableres en fast bemannet base i Nord-Norge for at de nye kampflyene skal fungere hensiktsmessig og at disse skal kunne ha en tilstedeværelse i nordområdene. Etter fylkesrådets forståelse vil Evenes lufthavn kunne fylle en slik rolle. Alternative baser ut over Ørlandet fremstår ikke utredet i tilstrekkelig grad og i henhold til stortingets bestilling, og det bør settes i gang en ny og grundigere utredning av de ulike alternativene.
2. Fylkesrådet i Troms er ikke enig i grunnlaget for å legge ned CRC Sørreisa. CRC Sørreisa er under stadig utbygging og fremstår i dag som den best egnede basen for sin type virksomhet og er dimensjonert for å ta inn i seg den fremtidige utviklingen og ytterligere tilstøtende avdelinger. CRC Sørreisa vil før flytting til Reitan være oppgradert til en ARS-base, delfinansiert av NATO. En flytting av funksjonen til FOH vil ikke tilføre forsvaret ytterligere kapasitet og vil i begrenset grad være dyrere å drifte i de nåværende fasilitetene kontra hva tilfellet vil være ved FOH, og investeringene som er nødvendige ved Reitan og kostnadene ved flytting kan da vanskelig forsvares.

3. Fylkesrådet i Troms anser at Bardufoss sin rolle som hovedbase for helikoptre i liten grad utnyttes, og at en større utnyttelse vil kunne bidra til ytterligere effektivisering og rasjonalisering for forsvaret. Status som hovedbase fordrer at andre elementer tilføres, og gir i tillegg en anledning til samordning av forsvarets helikopteraktivitet som fremstår ikke å være utnyttet.
4. Bardufoss lufthavn bør som alliert treningssenter fortsatt driftes av forsvaret. Forsvarets tilstedeværelse på flyplassen sikrer det fokus som trengs for å legge forholdene til rette for alliert øvingsaktivitet. Forsvarets kompetanse og erfaring med å drifte flyplasser anses også viktig sett opp mot de nye kampflyenes begrensede aksjonsradius og lokalisering i Sør-Trøndelag.
5. Etablering av en vervet mekanisert bataljon i Troms fremstår som positivt sett i sammenheng med Hærens tilstedeværelse og prioritering av regionen. Det påpekes likevel at økningen i antall vervede soldater i forsvaret medfører et behov for å utdanne nok vernepliktige soldater for å sikre tilstrekkelig rekruttering til forsvarets profesjonelle avdelinger. 2. bataljon ved Skjold må videreføres for å sikre et tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag. Videreføringen forutsetter en medfølgende bevilgning som gir avdelingen og soldatene en meningsfull og relevant tjeneste.
6. Troms militære sykehus anses å være et viktig og godt bidrag i samarbeidet mellom militæret og det sivile samfunnet i Troms som i større grad burde kunne utnyttes av forsvaret. Det anses som lite formålstjenelig å fjerne den medisinske ressursen fra et av hærens tyngdepunkter som i stadig større grad trenger flere helsetjenester.
7. Forsvarets operative avdelinger må få tilgang på de nødvendige ressurser. Lagerførte feltsykehus på Sessvollmoen anses å ha en større nytte ute ved forsvarets ulike avdelinger. En flytting av ressursene på Sessvollmoen til forsvaret øvrige avdelinger bør utredes.
8. Beslutningen om å selge Olavsvern Orlogstasjon bør tas til ny vurdering. Basen har i et nordområdeperspektiv en viktig rolle i forhold til å sikre marinens tilstedeværelse i Nord-Norge.

Utskrift 06.01.12 til:

Plan- og næringssetaten v/Rune Eliassen for oppfølging.

FYLKESRÅDSNOTAT

FYLKESRÅDSSAK NR.: 1/12

Løpenr.: 160/12
Saknr.: 03/3500-24
Ark.nr.: X10SAKSARKIV
Dato: 03.01.2012

Til: Fylkesrådet
Fra: Fylkesrådsleder

HØRINGSUTTALELSEN FORSVARSSJEFENS FAGMILITÆRE RÅD

Forsvarssjef General Harald Sunde offentliggjorde 24. november 2011 "*Forsvarssjefens fagmilitære råd*" som er forsvarssjefens innspill til den neste langtidsmeldingen for forsvaret. Forsvarsdepartementet offentliggjorde 28. november rapporten "*Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly F-35*". Begge rapportene ligger som høringer med svarfrist 6. januar 2012. Lokaliseringen av Forsvarets nye kampfly er i forsvarssjefens fagmilitære råd ansett å være dimensjonerende i forhold til å strukturere resten av forsvaret, og rapportene har således en sterk sammenheng.

Troms fylke er et forsvarsfylke hvorav kommunene Harstad, Sørreisa, Bardu og Målselv er vertskap for forsvarets avdelinger. Forsvarets tilstedeværelse antas også å berøre andre kommuner da ansatte også bosetter seg i de omkringliggende kommunene. En oversikt fra forsvaret datert april 2010 tilsa at det i Troms fylke var 2 353 årsverk i forsvaret i fylket, fordelt på alle forsvarsgrener, sivilt og militært ansatte.

Lokalisering av kampflybase

Luftforsvaret er i Troms lokalisert ved Bardufoss flystasjon i Målselv kommune og ved CRC Sørreisa i Sørreisa kommune. Hovedtrekkene i kapitlet omhandlende luftforsvaret er strukturert etter forsvarets nye kampfly, F-35, og forslaget om å ha en base lokalisert ved Ørlandet i Sør-Trøndelag.

Fylkesrådet i Troms mener at løsningen med en kampflybase ved Ørlandet ikke sammenfaller med regjeringens nordområdestrategi når det tas høyde for flytypens operasjonsradius. Det anses at avstanden til og fra nordområdenes potensielle fokusområder i Barentshavet medfører en begrenset og til dels manglende tilstedeværelse. I forhold til forsvarssjefens fagmilitære råd skisseres det en løsning hvor kampflyene kan flyttes internt i Norge og operere ut fra forskjellige flyplasser etter behov. Løsningen anses ikke tilstrekkelig, den kan medføre kortere treningsopphold hvor kampflyene ikke er tilstrekkelige etterforsynt og vil for ettertiden i større grad være avhengig av forsvarets til en hver tid gjeldende økonomiske rammer. Dette sidestilles til dels med marinens tilstedeværelse i Nord-Norge og seilingsdøgn som avhenger av andre faktorer en de operative vurderingene på hvor tilstedeværelsen er påkrevd.

Fylkesrådet i Troms anser at det er nødvendig med en bemannet beredskapsbase i Nord-Norge med støttefunksjoner som teknikere, ammunisjonslager, vakt og sikring og øvrig flyplasspersonell. Dette vil muliggjør at de nye kampflyene i perioder med særskilt behov kan operere over lengre tidsrom i nordområdene samt bli etterforsynt lokalt uten store

logistikkoperasjoner. En slik base kan også fungere for detasjementer som huser kampflyenheter på rotasjon. En slik løsning vil også være heldig der en midlertidig flytting av kampflykapasiteten til Nord-Norge ved en spent situasjon, kan eskalere situasjonen ytterligere. Fylkesrådet i Troms anser at Evenes Lufthavn med sin plassering og allerede etablerte militære infrastruktur som også de senere år har fungert som base for allierte nasjoners fly under trening i Norge, vil kunne fungere godt for formålet.

Kommunene i regionene rundt Evenes lufthavn har utarbeidet en høringsuttalelse til forsvarsdepartementets rapport ”Lokaliseringsalternativer for forsvarets nye kampfly F-35”.

Fra kommunenes ståsted fremstår det som at utredningen av flyplassalternativene ikke har vært gjort på et likt grunnlag. Fylkesrådet i Troms er enig i at stortingets intensjon i flyplassutredningen ikke er fulgt opp og at alternativene ut over Ørlandet ikke er tilstrekkelig belyst. Kommunene påpeker at lokaliseringen av en base ved Ørlandet ikke følger opp stortingsproposisjon 48 (2007-2008) som understreker behovet for kampfly på beredskap i Nord-Norge. Kommunene mener videre at å opprettholde Ørlandet som hovedbase for de nye kampflyene vil påkrevne en to-baseløsning. Videre påpekes det at en relokalisering av kampflyene til en midlertidig base i nord ved en spent situasjon kan oppfattes som en aggressiv handling og bidra til en videre eskalering av situasjonen.

I kommunenes arbeid vises det også til værdata fra Meteorologisk Institutt for perioden 1999 til 2002 viser at gjennomsnittlig skydekke ved Evenes er bedre enn for Bodø hvor dagens kampfly er lokalisert. Tallene fra Avinor viser også at regulariteten på sivile flyruter var på 99,1 % i motsetning til tilsvarende tall fra Bodø som tilsa 98,2 %. Funksjonalitet og regularitet for sivil luftfart skulle tilsi at også militær luftfart ville kunne ha høy utnyttelsesgrad av flyplassen. Kommunene stiller også spørsmål ved innflygingsproblematikken som er hevdet. Forsvarets kriterier i forhold til innflyging med bruk av instrumenter fra sør anses i overkant strenge. Det tas heller ikke hensyn til at den teknologiske utviklingen vil kunne medføre at kravene kan justeres i fremtiden. At basen nå kan brukes av andre nasjoners jagerfly på trening i Norge og flyplassens regularitet for sivil luftfart anses også å bevitne flyplassens anvendelighet.

Kommunene påpeker videre at regionen rundt Evenes lufthavn er robust, med to byer, et variert arbeidsmarked, kompetansemiljøer og to høyskoler, og er en region med lange tradisjoner som vertskap for forsvaret. Flyplassens geografiske plassering anses også fordelaktig i forhold til støyproblematikken i tillegg til at den jamfør Geneve-konvensjonens bestemmelse om å beskytte sivilbefolkningen ligger tilbaketrukket sett opp mot boligeområder. Evenes lufthavn har i dag infrastruktur som kan benyttes som lager og depoter, og ligger i tillegg tett på annen militær infrastruktur som ytterligere kan brukes for å understøtte dette. De militære områdene ved flyplassen muliggjør også god sikring av basen og det er i tillegg arealer der som vil kunne benyttes hvor kommunene anser at det ikke vil foreligge interessekonflikter ved en omregulering til nytt formål. En kampflybase i regionen anses også å muliggjøre samtrenning mellom kampflyene og egne styrker fra andre forsvarsgrener på en enklere og mer kostnadseffektiv måte.

CRC Sørreisa

CRC Sørreisa foreslås av forsvarssjefen lagt ned sammen med en tilsvarende avdeling i Sør-Norge, CRC Mågerø. Funksjonen som fylles av de to CRC-basene skal overtas av en enhet lokalisert ved Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) i Bodø. CRC Mågerø legges først ned hvorpå funksjonen de to CRC-basene sammen har overtas av CRC Sørreisa alene. CRC Sørreisa legges så ned i perioden 2017 til 2020 og funksjonen flyttes da til FOH ved Reitan i Bodø. Bakgrunnen for nedleggelse og flytting til FOH grunngis i synergier på operasjonelt nivå.

Fylkesrådet i Troms anser at CRC Sørreisa er et prioritert og moderne NATO-anlegg som i dag har kapasitet til å fylle flere funksjoner enn det gjør per nå. CRC Sørreisa er under ombygging, finansiert av NATO til å fylle rollen som en ARS. Anlegget er stipulert til å ha kostet omlag 2,4 milliarder. Fylkesrådet i Troms mener at CRC Sørreisa vil kunne fylle forsvarets behov der det ligger. Moderne kommunikasjon, både trådløst, via satellitt og landlinje gjør en samlokalisering for å få synergier med FOH er mindre relevant. Anleggets funksjon anses å være å lage luftbildet som grunnlag for taktisk og operasjonell ledelse av luftstyrkene. Luftbildet og varslingsystemet er dimensjonerende for personellbehov og driftskostnader og situasjonsbildet antas å koste like mye i Sørreisa som i Bodø. Synergien som eventuelt oppnås, forstås da som en samlokalisering av operasjonssenteret på taktisk og operasjonelt nivå. Etter fylkesrådets forståelse anses besparelsen å være liten i forhold til de potensielle investeringsbehovene i et nytt anlegg i tillegg til at ei samlokalisering av taktisk og operasjonelt nivå antas å øke sårbarheten til systemet. Operasjonelt nivå bør til dels kunne lede taktisk nivå og taktisk nivå bør til dels kunne lede på operasjonelt nivå, noe som tilsier at det forefinnes en tvillingkompetanse som således bør kunne anses som en styrke i systemet.

Kommunene Sørreisa og Målselv har i forbindelse med forsvarssjefens militærfaglige råd arbeidet med problemstillingene rundt denne. Kommunene fremhever i sitt arbeid at kostnaden ved en flytting av CRC kapasitetene til Reitan i Bodø er kostnadsberegnet til omlag kr. 900 millioner. De stipulerte besparelsene for forsvaret i form av å legge ned to baser og opprette én er anslått til kr. 30 million per år. Flyttingen etter økonomiske hensyn vil ikke betale seg før etter 30 år. Det stilles også spørsmål ved om hvor reell tallene som ligger til grunn for forsvarets analyse er. Reitan anses å ha behov for betydelig oppgradering i forhold til å huse funksjonen som CRC-basene i dag løser. Gitt utbyggingskostnadene som allerede er påløpt ved CRC Sørreisa som i dag fremstår som et godt anlegg kan det stilles spørsmål ved kostnadene for å etablere et nytt senter ved Reitan, anslått til kr. 900 millioner inklusive flytting, er for lavt. Det fremgår heller ikke av forsvarssjefens militærfaglige råd at det er behov for ytterligere investeringer i forhold til å bygge boliger og kvarter for de ansatte som skal fylle funksjonen ved en ARS ved FOH.

CRC Sørreisa har i dag kapasitet til å produsere luftbildet over hele Norge, og er tiltenkt rollen i perioden mellom at CRC Mågerø legges ned og CRC Sørreisa flyttes til Bodø i 2017 – 2020. CRC Sørreisa kan i dag utøve operasjonsledelse og kontroll på taktisk nivå, og anses med det å kunne dublere funksjonen til operasjonelt nivå som normalt styres av FOH under spesielle omstendigheter. En opprettholdelse av CRC Sørreisa anses med det å styrke det operasjonelle nivået gjennom større robusthet. I forhold til synergier rundt samlokalisering av FOH og en CRC og/eller ARS fremstår begrunnelsen med dagens kommunikasjonsløsninger å være foreldet. Dagens infrastruktur bør kunne utnyttes slik at kommunikasjonen mellom Sørreisa og Reitan er sømløs og med et tilstrekkelig antall alternativer som gir leveransesikkerhet. CRC Sørreisa har også kapasitet til å kunne huse Luftforsvarets kontroll og varslingskole og Programmeringssenter. Disse anses best benyttet der de er samlokalisert med en CRC eller ARS.

CRC Sørreisa utgjør til sammenligning med andre enheter i forsvaret en motpol med tanke på pendlervirksomheten. Basens ansatte har i stor utstrekning bosatt seg i regionen, enten i Sørreisa eller en av de tilstøtende kommunene, 66 % av de ansatte bor i egne hus i kommunen eller nabokommunene og bare 3 ansatte pendler ut over den nærliggende regionen, hvorav to fra andre steder i fylket. Alle stillinger ved basens er besatt og de ansatte innehar også en kompetanse og ekspertise som vil påkrevne at disse vil måtte flytte med dersom CRC Sørreisa legges ned og funksjonen flyttes til Bodø. Kompetansen ved CRC Sørreisa anses også unik og påkrevd i nettverksforsvaret hvor stadig flere enheter skal samsnake. Lokaliseringen av

funksjonen CRC utgjør, antas da å ha en verdi i seg selv gjennom å være lokalisert tett til forsvarets andre avdelinger i Indre-Troms.

CRC Sørreisa vil ved nedleggelse fortsatt inneha funksjoner som må driftes og vedlikeholdes etter at hoveddriften er flyttet ut. Dette tilsier at forsvaret må sørge for både sikkerhet og vedlikehold av installasjonen selv etter flytting, noe som må tas høyde for i de økonomiske kalkylene.

Bardufoss flystasjon

Forsvarssjefens fagmilitære råd fremhever Bardufoss som hovedbase for helikoptrene Bell 412 og NH90 og at forsvaret skal avgi driften av Bardufoss flystasjon til sivile myndigheter.

Fylkesrådet i Troms mener at Bardufoss som hovedbase for helikoptre i Norge er et positivt og bra tiltak. Bardufoss ligger sentralt i forhold til helikopterens understøttelse av forsvarets øvrige drift, både mot sjøforsvaret og hæren. Tiltaket ser likevel ikke ut til å bli ilagt tilstrekkelig tyngde i forhold til luftforsvarets videre disponeringer. En hovedbase for helikoptre gir anledning til sammenslåing av støttefunksjoner, bedre koordinering og kontroll over ressursbruken og således stordriftsfordeler som anses å måtte være besparende for forsvaret. Status som hovedbase for helikopter bør tilsi tilførsel av flere ressurser, både administrativt og operativt. Helikopterskvadronstrukturen i forsvaret, også ut over NH90 og Bell 412, ville kunne tjent på en samlet ledelse og at den eksisterende skvadronstrukturen viker plass for en sentral helikopterledelse som da har detasjementer opp mot de til enhver tid gjeldende behov, og som allerede er skissert gjennom at avdelingen på Bardufoss har avgitte enheter andre steder i landet.

Forsvarets avgivelse av driftsansvaret for flyplasser bør ses i en større sammenheng enn bare økonomiske besparelser. Forsvaret bør fortsette driften av de flyplassene hvor forsvaret har sine hovedbaser. En driftsorganisasjon rundt flyplassen anses å inneha viktig kompetanse og erfaring som vil være nyttig ved deployering til utlandet. Kunnskap og erfaring i det å drive en flyplass anses også å være viktig i en tenkt mobiliseringssituasjon, også sett i sammenheng med forsvarssjefens tilrådning om å legge kampflybasen til Ørlandet hvorpå det anses påkrevd å ha en beredskapsbase i Nord-Norge. Bardufoss flystasjon sammen med Ørlandet er i dag allierte treningssentre for luftoperasjoner. For å ivareta denne funksjonen anses det at Bardufoss er best tjent med en militær ledelse og drift av flyplassen.

Hæren

Hæren i Troms er i dag lokalisert i Målselv og Bardu kommune. Hovedtrekket i forsvarssjefens militærfaglige råd omhandler hærens to vernepliktsbaserte bataljoner i Troms, hvor 2. bataljonen i Øverbygd legges ned og Panserbataljonen på Setermoen gjøres om til en profesjonell avdeling med vervede soldater.

Fylkesrådet i Troms mener at opprettelsen av en vervet bataljon gjennom å profesjonalisere Panserbataljonen på Setermoen er en stadfestelse av Hærens satsing på Troms. Bataljonen anses å øke forsvarets evne til å løse oppdrag i inn og utland med hurtigere reaksjonsevne og større robusthet.

Det anses likevel at rekrutteringsgrunnlaget i forhold til å ha to vervede manøverbataljoner bør ses nærmere på. Telemarkbataljon og den fremtidige profesjonelle Panserbataljon vil sammen med andre profesjonelle avdelinger i Norge ha behov for å rekruttere nye soldater årlig. Gitt at grenaderer går ut kontraktstiden sin med en forlengelse tilsier dette 6 års tjeneste, som da vil medføre et årlig behov for over 100 nye soldater for de to manøveravdelingene alene. Jmfør forsvarssjefens anslag på personellkategorien vil det i 2012 være i underkant av 1400 vervede soldater i forsvaret som skal bygges opp til å bli 1500 soldater innen 2020. Om

alle grenaderer i beste fall går ut kontraktene sine med forlengelser, til sammen 6 år, tilsier det en rotasjon i forsvaret i sin helhet på mellom 230 og 250 soldater årlig som skal rekrutteres fra de vernepliktige avdelingene. Tatt høyde for at grenaderer også av andre grunner forlater forsvaret før kontraktstiden er oppfylt eller søker seg inn på forsvarets skoler eller kurs og gjennom det går over i andre personellkategorier vil behovet øke ytterligere. Realiteten i dagens personellsituasjon tilsier også at en grenader i snitt står i omlag 2 år, som da tilsier at det er behov for å nyrekruttere grenaderer i tall tilsvarende en manøverbataljon årlig.

I forhold til antatt etterspurt personellkategori for tjeneste i de to mekaniserte bataljonene fremstår det som at det er behov for en vernepliktig manøverbataljon for å ha et tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag. Realiteten uten en vernepliktig manøverbataljon tilsier at de mest aktuelle avdelingene å rekruttere soldater fra vil være Garnisonen i Sør Varanger (GSV) eller Hans Majestet Kongens Garde (HMKG) som til dels har et annet utdannings- og øvingsfokus i forhold til manøveroperasjoner. Sett opp mot antall soldater som produseres ved disse avdelingene kan måltallet om å rekruttere minimum 100 soldater årlig som både er frivillig og skikket til en ettertraktet men belastende tjeneste være i overkant av hva som er oppnåelig. En situasjon hvor Hærens to profesjonelle manøveravdelinger er nødt til å konkurrere om arbeidskraft seg i mellom anses uheldig. Det er også konkurranse på rekrutteringssiden i forhold til andre vervede bataljoner, hvorav soldater fra GSV anses å ha en fagbakgrunn som i større grad gjør de til aktuelle kandidater for tjeneste i eksempelvis Etterretningsbataljonens underavdelinger.

En større profesjonalisering av hæren bør tilsi et større rekrutteringsgrunnlag. Fylkesrådet i Troms mener at bevaring av 2. bataljon ved Skjold bør være ei forutsetning i forhold til å produsere og trene soldater som igjen skal kunne fylle stillingene i de profesjonelle avdelingene. I tillegg er den fremtidige personelltilgangen for HV sine distrikter avhengig av et tilstrekkelig antall soldater utdannes årlig.

Fylkesrådet i Troms vil påpeke paradokset i forhold til skyte og øvingsfeltene Mauken og Blåtind og den nylig åpnede sammenbindingstraseen mellom disse. 2. bataljonen er trolig den største brukeren av Mauken med sin beliggenhet på Skjold. Forsvarssjefens forslag om å legge ned avdelingen kommer tilnærmet parallelt med at sammenbindingstraseen mellom skyte og øvingsfeltene åpnes.

Forsvarets sanitet

Forsvarssjefens militærfaglige råd omhandler også Forsvarets sanitet (FSAN) som berører Troms fylke og flere av distriktskommunene. Troms militære sykehus (TMS) på Setermoen foreslås i forsvarssjefens militærfaglige råd å legges ned. Nedleggelsen fremstår som grunnlagt i å spare ressurser for å etablere et ROLE 2 feltsykehus som forstås lokalisert på Sessvollmoen.

Fylkesrådet i Troms mener at TMS fremstår som et godt militærsivilt samarbeid. TMS er et knutepunkt for å behandle sivile i de omkringliggende kommunene i Midt-Troms i tillegg til tjenestene som utøves overfor forsvarets personell. TMS anses å muliggjøre en større funksjon for både militært og sivilt personell gjennom tilknytningen til Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) hvor spesialister fra UNN bruker TMS som en fremskutt base for sitt behandlingstilbud. Innholdsmessig anses TMS å være et fleksibelt og rimelig alternativ for forsvaret ved å kunne tilby andrelinjes hjelp til soldatene. TMS som et militærsivilt samarbeid bør også kunne anses som et nyttig kontaktledd for forsvaret inn mot den sivile helsetjenesten, noe som kan være et bidrag for å løse noe av forsvarets rekrutteringsbehov for sanitetspersonell.

Et samarbeid mellom militære og sivile helsetjenester tilsier en kompetanse og erfaringsoverføring gjennom at leger og sykepleiere får en større tilstrøm av pasienter. Lokaliseringen av TMS ved Setermoen Garnison bidrar også til en samkjøring mellom sanitetspersonellet og de operative avdelinger i forsvaret. Indre Troms som en av to prioriterte steder for Hæren bør i større grad tilføres sanitetsressurser enn fratras disse. TMS fremstår fleksibelt i sitt samarbeid med UNN i forhold til innhold i tjenestene som leveres, og forsvaret bør heller inngå en dialog for å få levert de tjenestene som forsvaret ønsker ved sykehuset. TMS forstås også som et rimelig tilbud for samfunnet for øvrig. Den skisserte besparelsen for forsvaret er anslått til omlag kr. 20 mill., mens nedleggelsen gjennom kjøp av andre tjenester og transport til tilsvarende enheter vil koste samfunnet inntil kr. 27 mill som må dekkes av andre offentlige budsjetter. Effekten og rasjonaliseringen kan ytterligere økes gjennom samhandlingsreformen i helsesektoren.

Belastningen for og behovene til soldatene tilsier også et behov ut over hva som er mulig ved ei ordinær sykestue. Enkeltavdelinger ved Setermoen Garnison har i mangel av et adekvat tilbud fra forsvaret på eget initiativ over egne rammer engasjert spesialister i form av fysioterapeuter og andre tjenester, og har ved tilfeller tegnet behandlingsforsikringer på sine ansatte for å sikre at disse får tilstrekkelig medisinsk hjelp. Etter fylkesrådet i Troms sin forståelse burde avdelingenes budsjetter prioriteres til operative formål og slike tjenester da kanaliseres gjennom FSAN som et bidrag fra forsvarsledelsen til å holde soldatene stridsdyktige. En videreutvikling av dagens TMS ville kunne imøtegå denne utfordringen. Etableringen av en profesjonell manøveravdeling i form av Panserbataljonen anses ytterligere å forsterke behovet for en satsing på et skikkelig medisinsk tilbud for soldatene i Troms. Etableringen av en vervet bataljon antas også å gi seg uttrykk i form av at etterspørselen etter helsetjenester, både i antall og type, vil endres i forhold til hva tilfallet er med vernepliktige soldater som er inne i et begrenset tidsrom.

TMS bør bevares og innholdet tilpasses til forsvarets fremtidige behov i den nye foreslåtte strukturen.

Sjøforsvaret

Olavsvern Orlogstasjon ble ved forrige langtidsmelding besluttet lagt ned. Anlegget har siden den gang blitt klargjort for salg og legges nå ut for det private marked.

I lys av utviklingen i nordområdene mener Troms fylkeskommune at det er behov for å ha en permanent militær tilstedeværelse i Nord. Dette gjelder både hær, sjø og luftforsvaret. I den anledning vil fylkesrådet i Troms anmode regjeringen om å ta opp beslutningen om å selge Olavsvern marinebase i Tromsø til ny vurdering. Om basen beholdes i offentlig eie muliggjør dette en bruk av denne dersom den fremtidige situasjonen skulle tilsi et slikt behov.

Marinens seilingsmønster med de nye fregattene tilsier en seilingstid til og fra Nord-Norge som svekker marinens beredskap i nord. Reisetiden til og fra nordområdene går også på bekostning av de planlagte operative seilingsdøgnene hvor marinen skal ha tilstedeværelse i Nord-Norge. Det anses for fylkesrådet i Troms å være et skille mellom seilingsdøgn gjort som en transportetappe og seilingsdøgn hvor fartøyene patruljerer. Dette anses også å gjelde marinens øvrige fartøyer og i særdeleshet ubåtvåpenet som per nå må seile til Bergen og Haakonsværn for å lade batteriene, noe som i stor grad reduserer den operative tiden som ubåtvåpenet har. Kystvaktens operasjonsmønster anses også påført et tap i form av at Olavsvern Orlogsstasjon er lagt ned. En mulighet for å fortsatt benytte basen ville kunne medført at kystvaktens båter hadde fått lengre tid i operasjonsområdet.

Den nåværende og antatte fremtidige tilstedeværelsen av sjøforsvaret antas også å bli underlagt forsvarets til enhver tid gjeldende økonomiske rammer. Olavsvern Orlogstasjon har

infrastruktur og kapasitet til å fungere som beredskapsbase for marinens fartøy og da etterforsyne disse. Basen vil da kunne sikre at fartøyene kan oppholde seg i Nord-Norge over lengre tid og da totalt sett gi flere seilingsdøgn i nord.

Innstilling:

Forsvarssjefens fagmilitære råd danner grunnlaget for den neste langtidsmeldingen om forsvaret. Fylkesrådet i Troms fylkeskommune har behandlet forsvarssjefens fagmilitære råd og har kommet til følgende uttalelse:

1. Lokaliseringen av en kampflybase ved Ørlandet og de nye kampflyenes operasjonsradius medfører en begrenset funksjon for forsvarets nye kampfly i nordområdene som ikke sammenfaller med regjeringens nordområdestrategi. Fylkesrådet i Troms mener at det må etableres en fast bemannet base i Nord-Norge for at de nye kampflyene skal fungere hensiktsmessig og at disse skal kunne ha en tilstedeværelse i nordområdene. Etter fylkesrådets forståelse vil Evenes lufthavn kunne fylle en slik rolle. Alternative baser ut over Ørlandet fremstår ikke utredet i tilstrekkelig grad og i henhold til stortingets bestilling, og det bør settes i gang en ny og grundigere utredning av de ulike alternativene.
2. Fylkesrådet i Troms er ikke enig i grunnlaget for å legge ned CRC Sørreisa. CRC Sørreisa er under stadig utbygging og fremstår i dag som den best egnede basen for sin type virksomhet og er dimensjonert for å ta inn i seg den fremtidige utviklingen og ytterligere tilstøtende avdelinger. CRC Sørreisa vil før flytting til Reitan være oppgradert til en ARS-base, delfinansiert av NATO. En flytting av funksjonen til FOH vil ikke tilføre forsvaret ytterligere kapasitet og vil i begrenset grad være dyrere å drifte i de nåværende fasilitetene kontra hva tilfellet vil være ved FOH, og investeringene som er nødvendige ved Reitan og kostnadene ved flytting kan da vanskelig forsvareres.
3. Fylkesrådet i Troms anser at Bardufoss sin rolle som hovedbase for helikoptre i liten grad utnyttes, og at en større utnyttelse vil kunne bidra til ytterligere effektivisering og rasjonalisering for forsvaret. Status som hovedbase fordrer at andre elementer tilføres, og gir i tillegg en anledning til samordning av forsvarets helikopteraktivitet som fremstår ikke å være utnyttet.
4. Bardufoss lufthavn bør som alliert treningssenter fortsatt driftes av forsvaret. Forsvarets tilstedeværelse på flyplassen sikrer det fokus som trengs for å legge forholdene til rette for alliert øvingsaktivitet. Forsvarets kompetanse og erfaring med å drifte flyplasser anses også viktig sett opp mot de nye kampflyenes begrensede aksjonsradius og lokalisering i Sør-Trøndelag.
5. Etablering av en vervet mekanisert bataljon i Troms fremstår som positivt sett i sammenheng med Hærens tilstedeværelse og prioritering av regionen. Det påpekes likevel at økningen i antall vervede soldater i forsvaret medfører et behov for å utdanne nok vernepliktige soldater for å sikre tilstrekkelig rekruttering til forsvarets profesjonelle avdelinger. 2. bataljon ved Skjold må videreføres for å sikre et tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag. Videreføringen forutsetter en medfølgende bevilgning som gir avdelingen og soldatene en meningsfull og relevant tjeneste.
6. Troms militære sykehus anses å være et viktig og godt bidrag i samarbeidet mellom militæret og det sivile samfunnet i Troms som i større grad burde kunne utnyttes av

forsvaret. Det anses som lite formålstjenelig å fjerne den medisinske ressursen fra et av hærens tyngdepunkter som i stadig større grad trenger flere helsetjenester.

7. Forsvarets operative avdelinger må få tilgang på de nødvendige ressurser. Lagerførte feltsykehus på Sessvollmoen anses å ha en større nytte ute ved forsvarets ulike avdelinger. En flytting av ressursene på Sessvollmoen til forsvaret øvrige avdelinger bør utredes.
8. Beslutningen om å selge Olavsværn Orlogstasjon bør tas til ny vurdering. Basen har i et nordområdeperspektiv en viktig rolle i forhold til å sikre marinens tilstedeværelse i Nord-Norge.

Tromsø, 4. januar 2012

Pia Svensgaard
Fylkesrådsleder